

Teesie

2014 – 2015 / 1 (74)

TURINYS

REDAKCIJOS ŽODIS	3
PRABĖGUSIOS VASAROS AKIMIRKOS	
Pastoracinė praktika Italijoje.....	4
Parafiada.....	7
IŠ SEMINARIJOS GYVENIMO	
Piligriminis jaunimo žygis Aušros Vartai –Trakai.....	9
Spalio mėnesio rožinis seminarijoje.....	12
SUSIPAŽINKIME	
Naujasis seminarijos dvasios tėvas kun. Saulius Bužauskas.....	13
PASIDALINIMAS MINTIMIS	
Ar bendruomenė – tai organizacija? O kolektyvė – ar tai bendruomenė?....	15
Žmogaus galimybių ribos: džiaugsmas ir anti-džiaugsmas.....	17
AR ŽINAI, KAD	19
LIETUVOS ISTORIJOS KELIAIS	
Dvasininkų vaidmuo 1863–1864 m. sukilime.....	22
DYKUMOS TĖVŲ IŠMINTIS	25
NUSIŠYPSOK	26
SEMINARIJOS KRONIKA	27

Redaktorius: Renatas Švenčionis
Bendradarbis: Gediminas Grigaliūnas
Fotografas: Darius Graževič

Mūsų adresas:
Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija
Kalvarijų g. 325
LT – 08420 Vilnius
tel. (8 – 5) 270 16 02

Redakcijos žodis

Garbė, Jėzui Kristui, gerbiami ir mylimi *Teesie* skaitytojai. Laikas greitai lekia į priekį ir štai nauja *Teesie* komanda dirbs jums. Kiekvienais metais mes seminarijoje turime naujas metines oficijas (tarnystes) ir Dievo valia bei mūsų vadovybės pageidavimu *Teesie* leidinio redaktoriumi tapau aš – V kurso klierikas Renatas Švenčionis. Mano pagalbininkas ir „dešinioji ranka“ yra IV kurso brolis Gediminas Grigaliūnas.

Seminarijos leidinys turi etatinį savo fotografą I kurso studentą Darių Graževič. Visi trys mes stengsimės pateikti jums Dievo Dvasia dvelkiančius straipsnius, kurie žvelgia į pasaulį per krikščioniškų vertybių prizmę. Galėsite iš arčiau pažvelgti į vidinį seminarijos gyvenimą, savo mintimis ir išvalgomis dalinsis klierikai ir kunigai, o rubrikoje „Susipažinkime“ nauji seminarijos bendruomenės nariai papasakos apie save. Rubrikoje „Lietuvos istorijos keliai“ bus pateikiami straipsniai žvelgiantys į mūsų Tėvynės sudėtingą, bet įdomią istoriją. Tikiuosi rubrika „Nusišypsok“ ir „Seminarijos kronika“ privers jus šypsotis.

Prisipažinsiu, jog tikrai nesitikėjau tapti *Teesie* redaktoriumi, net mintyse, grįžtant po vasaros atostogų į seminariją, negalvočiau apie šią oficiją. Todėl ji man visiškai netikėta ir, tiesą pasakius, nelaukta, bet Dievas mėgsta pajuokauti ir tikrai moka nustebinti.

Trumpai pristatysiu savo kolegas. Gediminas yra iš Panevėžio vyskupijos, Salako parapijos, beje šio numerio viršelyje ir galiniame lape jūs galite pasigrožėti nuostabia Salako Švč. Mergelės Marijos Sopulingosios bažnyčia. Darius yra Vilniaus vyskupijos klierikas iš Lentvario. Šiais metais jis iš parengiamojo kurso atėjo į seminariją. Aš esu iš Vilniaus, šv. Rapolo parapijos.

Iš tikro, mielieji skaitytojai, *Teesie* turi ne tris darbuotojus, nes ši leidinį kuria visa seminarijos bendruomenė. Be klierikų, dėstytojų ar buvusių seminarijos auklėtinių straipsnių *Teesie* negalėtų egzistuoti. Todėl drąsiai jus galiu pavadinti šio leidinio bendraautoriais. *Teesie* kuriamas dėka jūsų ir jums. Tegul Viešpats laimina kiekvieną iš jūsų ir teikia Savo globą gyvenimo kelyje. Įdomaus ir naudingo skaitymo linki visa *Teesie* redakcija.

Prabėgusios vasaros akimirkos

Kl. Gabrielius
Satkauskas,
IV kursas

Pastoracinė praktika Italijoje

Šią vasarą atlikau pastoracinę – liturginę praktiką Pavijos mieste. Tai miestas Šiaurės Italijoje, įsikūręs šalia Milano. Pavija yra žymi dėl savo universiteto, bet labiausiai žinoma ir lankoma dėl to, kad šiame mieste yra palaidotas šv. Augustinas iš Hiponos, turėjęs didelę reikšmę Bažnyčiai ir visai krikščioniškajai Europai. Mano praktika turėjo vykti šv. Šeimos parapijoje, kurioje veikia didžiausia Pavijos miesto oratorija. Galėčiau jums pasakoti apie tai kaip mane oro uoste pasitiko klebonas kun. Vincenzo Migliavacca, kur mes važiovome, ką valgėme ar veikėme, galėčiau papasakoti įdomią dienotvarkę ir daug kitų dalykų, tačiau to nedarysiu, nes bijau, kad tekstas būtų labai ilgas ir nuobodokas. Tačiau paminėsiu svarbiausius dalykus, kurie, mano manymu, turėtų būti įdomūs ir aktualūs daugeliui *Teesie* skaitytojų.

Oratorija. Pats šaunias dalykas, kurį patyriau šioje vasaros praktikoje, buvo oratorija. Kas tai yra? Čia būtina bent trumpai paminėti šv. kun. Joną Bosko, kuris XIX a. pab., matydamas savo aplinkoje našlaičius vaikus, jų varganą moralę bei materialinį skurdą, ir tai, kaip juos išnaudoja darbdaviai, pasiryžo steigti oratorijas, kuriose tie nelaimingi vargdieniai galėtų gyventi kaip šeima, patirti džiaugsmą, tikėjimą, tarpusavio meilę. Tos oratorijos išaugdavo į mokyklas, vaikų namus, o visu tuo rūpindavosi kun. Bosko įkurta vienuolija – saleziečiai. Netrukus oratorijos paplito po visą pasaulį. O kun. Bosko šiandien laikomas jaunimo globėju ir šauniasiu pe-

dagogu.

Ir štai man atsirado proga pabūti oratorijoje, tiesa, ne pačių saleziečių, bet įprastos parapijos. Kiekvieną rytą, nuo 8:00 su vaikais, kurių kasdien susirinkdavo net 200 ir daugiau, susitikdavome oratorijos sporto aikštyne. Žaisdavome futbolą, krepšinį, gaudynes ir slėpynes. Eidavome melstis į Bažnyčią, kur dienos Evangelija būdavo ne skaitoma, bet vaidinama. Niekados nepamiršiu kun. Vincenzo, kai jis sakydavo: „Vaikai klauso ne ausimis, bet akimis“. Ir tai tikra tiesa! Tokia paprasta, tačiau labai svarbu ją pritaikyti, kai tarnaujame vaikams bei jaunimui.

Šv. kun. Jonas Bosko sakydavo, kad pirmiausia reikia užkariauti vaikų širdį dūkstant, šėlstant su jais, ir tik paskui galima jiems kalbėti apie Dievą. Jau seniai jaučiau šių žodžių vertę savo širdyje, tačiau atvykęs į oratoriją praktiškai įsitikinau jų teisingumu. Keista, man neteko vesti nei vienos katechezės tiems vaikams, nė karto net nevadovavau jų maldai. Tai tikrai buvo keista, turint omeny, kaip mes čia, Lietuvoje, esame pratę dirbti su jaunimu. Tačiau aš kiekvieną dieną tiesiog dūkdavau, sportuodavau, šėldavau su jais, savo pavyzdžiu jiems liudydavau džiaugsmą ir tikėjimą, parodydamas asmenišką dėmesį kiekvienam vaikui sėdavau gėrio ir tikėjimo daigus jų širdyse. Ir netrukus įsitikinau, kad ir tokiu būdu leidau Jėzui nuveikti per mane su vaikais daug svarbaus.

Su oratorijos vaikais

Su parapijos klebonu kun. Vincenzo Migliavacca

Noriu pasakyti apie oratoriją paskutinį dalyką – tai meilės mokykla. Ten aš mokiausi evangelizuoti ne žodžiu, bet veiksniu, ne būdamas šalia, bet būdamas kartu. Ten aš dar labiau įsitikinau, kad tikras tikėjimas turi būti gyvas, džiaugsmingas, karštas. Ten aš geriau suvokiau Jėzaus žodžius: „Iš tiesų sakau jums: jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę“ (Mt 18, 3). Mes visi galime daug ko pasimokyti iš šių mažutėlių.

Nepailstančio kunigo pavyzdys. Šioje praktikoje sutikau kleboną, kuriam jau daugiau nei 60 metų, tačiau jis sugeba tvarkyti nežmonišką daugybę parapijos reikalų ir spėja pabūti su Dievu – melstis. Man tai buvo veiklaus kunigo pavyzdys, kuris sugeba išlikti ištikimas maldai, ir kuris toks būna ne dieną ar savaitę, bet nuolat. Žvelgiant į tokį kunigo pavyzdį man dažnai kildavo klausimas: kaip jis tai sugeba? Iš kur jis gauna jėgų ramiai koordinuoti daugybę veiklų, tvarkyti šūsnis popierių, skirti daug laiko santykio su Dievu atnaujinimui ir nepervargti? Ir tuomet, nuėjęs prie tabernakulio, suvokdavau, kad vienintelis šaltinis, kuris gali suteikti jėgų tokiai pasiaukojančiai tarnystei, yra Jėzus. Savo praktikoje pamačiau pavyzdį kunigo, kuris įgyvendino kito mane įkvepiančio kunigo – šv. Josemarijos – žodžius: „Poilsis yra mažiau pastangų reikalaujantis darbas“. Kun. Vincenzo, atsidavęs Viešpaties veikimui, rado būdą kaip įgyvendinti šv. Josemarijos žodžius savo gyvenimu.

Tarpreliginis dialogas. Italijoje yra daug pabėgėlių iš Afrikos, kur vyksta pilietiniai karai. Kun. Vin-

cenzo tų pabėgėlių neatstumia, bet suteikia jiems pastogę, perka drabužius, maistą, kitas būtinas priemones, ir net samdo žmones, kurie mokytų pabėgėlius italų kalbos, kad šie ateityje galėtų susirasti darbą ir susikurtų oriam gyvenimui reikalingas sąlygas. Tai ištis krikščioniškas pavyzdys. Tačiau nuostabą kelia tai, jog tie pabėgėliai yra musulmonai.

Taigi klebonas parapijoje buvo apgyvendinęs tris musulmonus, kurie buvo šiek tiek jaunesni už mane. Vakaraus mes kartu leisdavome laiką – valgydavome ledus, žaisdavome futbolą, kalbėdavomės apie mūsų kultūras ir iššūkius. Niekados nepamiršiu, kaip vieną penktadienį kun. Vincenzo nusivedė mane į mečetę, kur tuo metu vyko didžiosios musulmonų penktadienio pamaldos. Aš tą dieną vilkėjau sutana ir kunigas kelis kartus mane padrąsino nebijoti ir žengti į jų maldos namus. Ištis labai jaudinausi, mat bijojau, kad jie gali „nedraugiškai“ sureaguoti apkaltindami mane kokia šventvagyste (turiu paminėti, kad kun. Vincenzo nelabai buvo ko baimintis, nes jis buvo be kunigiškų ženklų). Nusiaavęs batus įžengiau į mečetę. Džiaugiausi, kad musulmonai meldėsi nugaromis nusigręžę į mane.

Vos tik pajutau, kad pamaldos tuoj baigsis – išmokiau iš mečetės. Lauke su klebonu kažko laukėme – prie mūsų prieidavo daug musulmonų, sveikinosi su mumis. Galiausiai priėjo pats imamas (musulmonų šventikas), pasisveikino su mumis, draugiškai pasikalbėjo su kun. Vincenzo.

Šv. Šeimos bažnyčioje su oratorijos vaikais

Oratorijos futbolo aikštelėje

Man tai buvo išties ypatinga patirtis – dar iki galo nežinau kaip ją vertinti. Tačiau papasakojau jums šį epizodą, kad galėtumėte pajusti musulmonų pabėgėlių problematiką Italijoje ir tenai gyvuojantį tarpreliginį dialogą.

Veiklūs pasauliečiai. Mane ypač sužavėjo tai, kad Italijoje pasauliečiai yra aktyviai įsitraukę į parapijos gyvenimą. Jie itin atsakingai savanoriauja Carite, vakarais renkasi parapijoje išgerti arbatos, švęsti gimtadienius, ruošia sakramentams vaikus, įrenginėja šventoriuje alpinariumus (sodo, parko sklypas, kuriame auginami kalnų augalai) ir kitaip jį tvarko, organizuoja stovyklas, dalyvauja oratorijos veikloje. Taip pat jie aktyviai patarnauja liturgijoje – man, kaip klierikui – liturgijos metu nereikėdavo beveik niekuo rūpintis.

Galėdavau ramiai klausytis Dievo žodžio, pilnai dalyvauti aukos liturgijoje. Labai džiugu būdavo, kai rytais, po šv. Mišių, pasauliečiai dar pasilikdavo ir kartu su kunigais meldavosi Dievo tautos liturgines valandas („brevijorių“).

Vakarietiška kultūra. Italijos jaunimas yra stipriai paveiktas vakarietiškos kultūros, tačiau tai jau atskira tema, todėl tik šiek tiek apie tai užsiminsiu. Nepaisant to, kad Italija yra labai katalikiška valstybė, ten atsiranda vis daugiau rimtų iššūkių. Tie iššūkiai bepradedą rasti arba dar iškils ateityje ir Lietuvoje. Svarstydamas apie tai, prisimenu savo tėčio

žodžius, jog „gamta nepripažįsta vakuumo“ – jeigu mes nekursime aukštos kultūros, tai žmoguje pasireikš gyvuliškumo pradai ir turėsime ne žmonišką, o gyvulišką kultūrą, kur svarbiausia bus patenkinti savo aistras. Aš nuolat matydavau tokios „kultūros“ apraiškas Pavijos gatvėse ir spausdamas rankose rožinę karštai meldavausi už tų jaunų žmonių sielas. Užsimenu apie tai ne tik dėl to, kad suneraminčiau, bet kad pradėtume galvoti apie tai, kaip galime Lietuvoje kryptingai kurti

pirmiausia bendražmogišką, o paskui krikščionišką kultūrą, kaip galime *visa atnaujinti Kristuje*. Vakarų kultūra Lietuvoje visada pasireiškia vėliau, todėl mes galime iš anksto pasiruošti tiems patiems iššūkiams, kuriuos patiria italų tauta.

Galiausiai noriu kiekvienam iš jūsų palinkėti džiaugsmingos širdies, kad nepaisytumėte įvairių sunkumų, bet kaip mažutėliai, viltingai liudytumėte pasauliui džiaugsmo Evangeliją, nes šiandien be džiaugsmo vargiai pajėgsime skelbti Evangeliją iki pat žemės pakraščių. Būkite džiaugsmingi!

Prieš šv. Mišias su kun. Vincenzo ir parapijiečiais

Kl. Darius

Graževič, I kursas

Parafiada

Kas yra parafiada? Tai parapijų varžybos. Šie renginiai vyksta Lenkijoje, o Lietuvoje tokios varžybos rengiamos Lentvario ir Šalčininkų parapijose. Parafiadoms pagrindą sudaro tarsi tris kolonos: „Stadionas“, „Teatras“ ir „Šventovė“. Šiame renginyje dalyvauja parapijų paaugliai nuo 11 iki 18 metų, jiems yra skiriami grupelių vadovai, kurie koordinuoja visą veiklą. Žinoma parafiada negali egzistuoti ir be pačių jos organizatorių (Lenkijos sporto ir turizmo ministerija), savanorių bei kunigų. Pačią parafiadoms idėją sugalvojo ir įgyvendino

Statome piramidę

dabar jau miręs kunigas Josif Jonec. „Stadionas“ – tai sporto varžybos. Jas sudaro 13 sporto šakų ir 16 rungčių. Yra komandinių bei individualių varžybų: plaukimas baseine, bėgimas, vasaros biatlonas, šaudymas iš lanko, šaudymas oriniu šautuvu, stalo bei lauko tenisas, krepši-

nis, futbolas, tinklinis. Tačiau kiekvienas parafiadoms dalyvis pasirenka ne daugiau trijų sporto šakų ir varžosi savo amžiaus kategorijoje. Paaugliams patinka fiziniai užsiėmimai, jie galėtų nors visą parą bėgioti, spardyti kamuolį, mėtyti į krepšį. Per sporto rungtis parafiadoms dalyviai ne tik fiziškai vystosi, bet ir išmoksta priimti pergalės džiaugsmą bei pralaimėjimo kartėlį, išmoksta gerbti savo varžovus ir priimti kiekvieną tokį koks jis yra, nes mes visi esame Dievo vaikai ir Jo pašaukti į gyvenimą. „Teatras“ – tai kultūrinė programa ir artistiniai pasirodymai, kurie skirti lavinti vaikų talentam. Jie piešia, dainuoja, groja muzikiniai instrumentais, šoka tautinius bei pramoginius šokius, rodo savo meninius sugebėjimus.

Mūsų grupelė koncerte

Vaikams yra svarbu save išreikšti per meną, kuris taurina žmogaus sielą.

„Šventovė“ – tai tikėjimo formacija. Čia rengiamos religinės rungtys, kuriose yra svarbus Šv. Rašto, šventųjų gyvenimo pažinimas, Bažnyčios istorijos žinojimas. Religinėse rungtyse tenka net ir sakralines giesmes giedoti. Tačiau žmogus negali apsiriboti vien protiniu religijos žinojimu, tikėjimas plaukia iš širdies, jis turi būti gyvas ir išgyvenamas kiekvieno asmens viduje. Todėl parafiadoms dalyviai kasdieną švenčia Eucharistiją, adoruoja Švenčiausiąjį Sakramentą, meldžiasi, turi galimybę atlikti išpažintį bei gali pasikalbėti su kunigu apie rūpimus dalykus. Dvasiniai pokalbiai su kunigu padeda rasti atsakymus į daugelį klausimų, kurie kyla jaunam žmogui, ieškančiam Gyvojo Dievo artumos.

Šią vasarą aš gavau „Pax“ sporto klubo direktoriaus pasiūlymą būti grupelės vadovu parafiadoje. Tai buvo mano svajonė, nes jau kuris laikas troškau nuvykti į Lenkiją ir savo akimis pamatyti, kaip vyksta parafiada. Net sekundės nesvarstęs priėmiau pasiūlymą. Jis žinoma tapo man iššūkiu, bet prisiminęs šv. Paulių ir apaštalus, kurie buvo siunčiami skelbti Evangelijos į nežinomus jiems kraštus, aš išsiruošiau į savo kelionę. Dvi savaites praleidau Dviziņno miestelyje, kuriame buvo ruošiami grupelių vadovai, bei vieną savaitę Varšuvoje, joje ir vyko pati parafiada.

Šiais metais parafiadoje dalyvavo apie 1500 žmonių. 75 miestų atstovai iš Lenkijos, Latvijos, Lietuvos, Baltarusijos, Rusijos, Ukrainos, Vokietijos, Uzbekistano. Aš buvau 15 paauglių grupės iš Lentvario parapijos vadovas. Vadovo funkcija - pranešinėti komandai naujienas, koordinuoti grupelės darbo ir poilsio veiklą, pildyti dokumentus; teko net lydėti į ligoninę susižeidusius komandos narius - ačiū Dievui, rimtų traumų pavyko išvengti.

Prie Baltijos jūros

Ryte mūsų grupelė eidavo į šv. Mišias, po to pusryčiaudavome valgykloje. Kvalifikacinės sporto varžybos buvo rengiamos prieš pietus, o po jų vykdavo finalinės rungtys. Penkiolikamečių amžiaus kategorijoje plaukimo rungtyje pirmą vietą užėmė mūsų grupelės atstovė Joana. Ringo žaidime nugalėtojais tapo Mirekas ir Selina. Šaškių varžybose tarp grupelių vadovų man pavyko iškovoti antrą vietą. Vakare dalyvaudavome kultūrinėje programoje. Ypač įsimintini buvo krikščioniški vaidinimai pagal Evangelijos ištraukas. Nepamiršdavome ir adoracijos, kurios metu aš dėkojau Dievui už pilną įspūdžių ir iššūkių dieną.

Dalyvavimas parafiadoje man suteikė didelę patirtį organizuojant grupelės veiklą, susipažinau su daugybe įdomių žmonių iš įvairiausių šalių, patobulinau lenkų, anglų, rusų kalbos žinias, o svarbiausia galėjau kaip klierikas liudyti Dievą kitiems ir iš kitų gauti padrąšinimą eiti savo pašaukimo keliu, būti krikščioniu, kuris ne tik žodžiu, bet ir savo darbais šlovina Viešpatį.

Parafiadoms vadovai ir paaugliai

Iš seminarijos gyvenimo

Kl. Valdemar Širvinski, II kursas

Pilgriminis jaunimo žygis Aušros Vartai –Trakai

„Kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ (Jn 16,24)

Šių metų rugsėjo 13 dieną dalis seminaristų leidosi į pilną išpūdžių, tradicinį pilgriminį jaunimo žygį, kurį organizavo Vilniaus Arkivyskupijos Jaunimo Centras (VAJC). Seminarijos bendruomenė pasidalino – vieni dalyvavo ir savanoriavo žygyje, o kiti talkino Vilniaus Kalvarijų atlaiduose. Viešpaties vynuogyne niekada nepritrūks darbo. Šiame straipsnyje norėčiau trumpai pasidalinti išpūdžiais iš piligrimystės į Trakus, kurioje dalyvavau jau antrą kartą.

Truputį apie piligrimystę

Piligrimas – iš lot. *peregrinus* – svetys užsienietis – asmuo išsiruošęs į kelionę. Eiti į pilgriminę kelionę – tai paprasčiausiai iš kažkur išeiti ir kažkur ateiti. Pilgrimystė visada apima tris elementus: tikintį žmogų, kelią ir *sacrum* (šventumą). Tokioje kelionėje viskas turi sakralų charakterį: motyvas, tikslas ir dvasiniai vaisiai. Bažnyčioje jau nuo ankstyvųjų amžių buvo žinomas pilgrimystės skonis, o ypač tokia pamaldumo forma kartu su relikvijų kultu tapo populiari VII–VIII a. Pirmieji krikščionys keliavo ten kur gyveno Jėzus, o vėliau pilgrimai pamėgo lankytis šventųjų gyvenimo ir palaidojimo vietose. Mo-

tyvai buvo įvairiausi: padėka, permaldavimas, atgaila, prašymas. Manyta, kad garsių kapaviečių lankymas išgydys sielą ir kūną. Tikinčiajam pilgrimystė buvo ir religinė pareiga, o ir taip pat atostogų džiaugsmas.

Įdomu, kad viena garsiausių pilgrimsčių į Trakus vyko lygiai prieš 410 metų (1604 m.), kada Vilniaus vyskupas Benediktas Vaina maldavo Dievo pagalbos ir apsaugos nuo bado ir siaučiančių stichijų. Tuomet visą kelią vyskupas ėjo basas, o jį lydėjo beveik visi Vilniaus gyventojai. Dievas išklaušė pilgrimų maldų – liūtys liovėsi ir laukai davė gausų derlių. Dėkingi už gautas malones žmonės kasmet ėmė rengti procesijas į Trakus.

Gera pradžia – pusė darbo

Tikriausiai nesuklysiu sakydamas, kad rugsėjo 13 dieną susirinkę ankstų rytą prie Aušros Vartų buvome lyg Abraomas, kuriam Dievas pasakė: „Eik iš savo gimtojo krašto, iš savo tėvo namų, į kraštą, kurį tau parodysiu“ (Pr 12,1). Džiaugiuosi, kad tiek daug jaunų žmonių atsiliepė į šį Dievo kvietimą.

Prie Aušros Vartų

Poilsis prie Lentvario Viešpaties Apreiškimo Švč. Mergelai Marijai bažnyčios

Taigi kol sostinės gyventojai dar tinginiavo savo lovose, prie šv. Teresės bažnyčios jau linksmi šurmuliavo jaunimo grupės, savanorių komandos, parapijų atstovai, VAJC darbuotojai, kunigai, vienuoliai, na ir žinoma klierikai. Buvo malonu pamatyti tiek daug pažįstamų ir sužinoti kaip jiems sekasi. Užsiregistravę visi ėjome prie Aušros Vartų, kad čia Dievo Motinos prašytume reikalingų jėgų ir malonių šiai kelionei.

Šeimos metų šūkis „Kad jūsų džiaugsmui nieko netrūktų“ (Jn 16,24) šiemet tapo ir piligriminio žygio devizu. Visą piligrimystę mus lydėjo Kanos vestuvių evangelijos apmąstymas (Jn 2, 1-12). Vyskupas Arūnas Poniškaitis savo įvadiniame sveikinime juokavo, kad jeigu nepasidarysime kaip vaikai, neįeisime į piligrimystę. Ganytojas priminė, kad Dievas per šią dieną kalbės tiek tyloje, tiek ir juoke, maldoje ar susitaikinimo sakramente. Ekselencija ragino visus užsirašyti piligrimo pase savo intencijas su kuriomis keliausim, o ypač prašė melstis už taiką pasaulyje, nelikti užsidariusiems tik savo rūpesčiuose.

„Dieve, parodyk man kelią...“

Su šios giesmės žodžiais piligrimai su džiaugsmu pradėjo judėti Vilniaus gatvėmis Trakų link. Aš kartu su klier. Irmantu kvietėmė žygio dalyvius jungtis į Dievo šlovinimą giesmėmis, atidaryti savo širdis Jo malonei, nes kas gieda, tas mel-

džiasi dvigubai. Reikia pripažinti, kad nebuvo sunku tai padaryti. Pavyko ne tik giedoti, bet ir šokti Dievo garbei. O kad piligrimų džiaugsmui tikrai nieko nepritrūktų, visos kelionės metu veikė radijas, kurio neįmanoma buvo nei išjungti, nei pritildyti – tai vedantieji Asta ir klier. Gabrielius. Jie buvo lyg „tyruose šaukiančiojo balsas“ (Lk 3,4). Per šias radijo laidas su savo ketureiliais prisistatė parapijos ir įvairios bendruomenės dalyvaujančios žygyje, skambėjo maldos, viktorinos klausimai ir atsakymai, o taip pat „pačios rimčiausios“ reklamos ir dainos. Visos kelionės metu kiekvienas galėjo susitaikyti su Dievu atgailos sakramente arba atlikti dvasinį pokalbį. Esu įsitikinęs, kad būtent čia Dievas liejo gausybę savo malonių, apie kurias žino vien tik piligrimai.

Vienoje iš katechezių, kurią vedė policijos kapelionas kun. Algirdas Toliatas, visiems buvo priminti labai svarbūs popiežiaus Šv. Jono Pauliaus II žodžiai, kur jis ragina nestatyti sienų, o tiltus, nepaisant tautybių, nuomonių ar tikėjimo skirtumų. Kasdien turime statyti savo santykius ant abipusės pagarbos ir pasitikėjimo pagrindo. Priešingu atveju, anot kun. Algirdo, tampame ne Kristaus avelės, bet užsispyrę avinai. Kunigas kvietė visus leisti būti perkeistiems Kristaus, kas ves į tikrąjį džiaugsmą.

Kl. Gabrielius veda viktoriną

Jau tradiciškai kelyje pas Trakų Dievo Motiną visus mus svetingai pasitiko Lentvario parapija. Čia visi turėjome galimybę ne tik pasistiprinti pietumis, bet ir pabūti kartu su mūsų gyvenimo Viešapačiu, adoruodami Švč. Sakramentą.

Žingsnis po žingsnio ir ... FINIŠAS

Nors ir visą dieną kepino saulė, nuovargis mynė ant kulnų, tai nesudrumstė piligrimų nuotaikos. Su džiaugsmo giesme įžengėm į Trakus, skubėdami pas Dievo ir visų mūsų Motiną, kuriai nešėme savo širdis, pilnas dėkovičių ir prašymų. Visą piligriminį žygį vainikavo šv. Mišios, kurias celebravo vysk. Arūnas Poniškaitis. Homilijoje vyskupas minėjo, kad santuoka ar bet kuri kita bendruomenė yra tvirta tik tada, kai norim save dovanoti, palikti sau mažiau. Tik dovanodami save, eisime kito žmogaus ir Dievo link. Ganytojas ragino prašyti Dievo ryžto save dovanoti ir atiduoti šeimai, vienuolystei ar kunigystei. Ragino nebijoti kasdienybėje kryžiaus, pabrėždamas, kad Dievas taip žemai pasilenkia prie mūsų tam, kad pakeltų mus aukštai iki Savo artumo. Vyskupas priminė jaunimui sakytus popiežiaus Pranciškaus žodžius, jog Dievas ateina ne tam, kad mūsų nuodėmes, sužeidimus ir kančias panaikintų, bet tam, kad mirtį perkeistų į gyvenimą.

Po iškilmingų šv. Mišių visi dalyvavę piligrimystėje dar galėjo pasistiprinti skania vakariene ir išklausti Gospel komandos HARK! koncerto.

Neabejoju, kad Dievas šios piligrimystės metu teikė daug malonių per Trakų Dievo Motinos užtarimą. Dabar, kad mūsų džiaugsmui tikrai nieko netrūktų, belieka kasdien su Dievo malone apsispręsti irtis į gilumą ir nebraidžioti paviršiuje. Tegu šie šv. Jono Pauliaus II, šeimų ir jaunimo globėjo, žodžiai ir užtarimas lydi mus šioje nelengvoje, bet džiaugsmingoje tikėjimo kelionėje:

„Mielieji Jaunieji Draugai! Naujojo tūkstantmečio pradžioje, [...] su ypatinga galia pasiekia mus žodžiai, kuriuos Jėzus yra pasakęs Petriui: *Duc in altum!*– Irkis į gilumą! Šiandien šiuos Jėzaus žodžius skiriu kiekvienam ir kiekvienai iš jūsų: Irkis į gilumą! Atsiduok Jėzui, nugalėk silpnumą ir nenorą ir iš naujo irkis į gilumą. [...] Priimk Kristaus žodį, pasitikėk Juo ir įgyvendink savo gyvenimo misiją. Šio amžiaus žmonės laukia tavo liudijimo. Nebijok! Irkis į gilumą! – yra prie tavęs Kristus. Širdimi apgaubiu

kiekvieną iš jūsų. Nuolat prašau Dievo, kad vestų jus per gyvenimą šviesoje ir Šventosios Dvasios galybėje. Tegu Kristaus malonė visada jus lydi. Iš širdies jus laiminu: Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Amen” (Apaštališkasis laiškas *Novo Millennio ineunte*).

Kelyje link Trakų

Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia

Kl. Renatas Švenčionis, V kursas

Spalio mėnesio rožinis seminarijoje

Visą spalio mėnesį katalikai kasdien meldžiasi Švenčiausiosios Mergelės Marijos rožinį. Rožinis yra minties ir lūpų maldos junginys, kai apmąstome svarbiausius Jėzaus ir Marijos įvykius. Maldos vertę nulemia ne jos ilgumas, o nuoširdžiai tariami žodžiai, todėl meldžiantis rožinį neverta skubėti. Mąstant apie Jėzų ir Mariją maldos žodžiai visuomet turi būti tariami pagarbiai.

Kodėl katalikai taip gerbia Dievo Motiną? Iš pradžių norėčiau atkreipti dėmesį į žodžius: „gerbti“ ir „garbinti“. Katalikų Bažnyčia **gerbia** Mariją ir visus šventuosius, bet **garbina** mes vien tik Dievą kaip savo Kūrėją, o Marija ir mes, visi žmonės, esame tik kūriniai. Tačiau Mergelė Marija yra mūsų globėja, tarpininkė, užtarėja pas savo Sūnų Jėzų Kristų. Malonės plotmėje ji tapo mūsų dangiška motina. Jos atsidavimas savo Sūnaus misijai, skausmas, iškęstas prie kryžiaus, paprastas žmogiškumas – visa tai tapo taip artima kiekvienam iš mū-

sų.

Kaip rašo dogminė konstitucija apie Bažnyčią *Lumen Gentium*: „Dievo malone Marija yra išaukštinta po Sūnaus virš visų angelų ir visų žmonių kaip švenčiausioji Dievo Motina dalyvavusi Kristaus slėpiniuose, tad Bažnyčia ją gerbia ypatingu kultu. Jau nuo seniausių laikų palaimintai Mergelei reiškama pagarba kaip Dievo Gimdytojai, kurios prieglobstin pavojų ir reikmės slegiami tikintieji visada bėga savo maldomis“ (LG 66).

Kiekvienas seminaristas raginamas nuolat asmeniškai melstis rožinį, o spalio mėnesį mes tai darome kartu. Presbiterijoje yra pastatoma Marijos laikinės kūdikėlį Jėzų ikona. Žvelgiant į šią nuostabaus grožio sidabru apkaustytą ikoną širdyje gimsta ramybė. Vienas iš klierikų veda rožinį, o visa bendruomenė kartu su juo jungiasi į maldą. Kasdieną naujas vedantysis sugalvoja mąstymus ir intencijas. Marijos ir Jėzaus globai pavedame ganytojus, vienuolius ir vienuoles, kenčiančius vienatvę ir skausmą, prislėgtuosius, vargšus, pasaulio tautas ir savo Tėvynę.

Susipažinkime

Naujasis seminarijos dvasios tėvas

kun. S. Bužauskas

**Iš pašaukimo
istorijos...**

Kas negirdėjo apie Garliavą? Miestelis Kauno raj., įkurtas XIX a. pradžioje, vis pagarsėjantis liūdnamis įvykiais. Iš ten esu kilęs, baigiau vidurinę mokyklą ir įstojau į Vilniaus universitetą studijuoti žurnalistikos. Taip išsipildė mano gyvenimo svajonė rašyti, rašyti ir rašyti... Jau studijuodamas bendradarbiau įvairiuose leidiniuose, rašiau straipsnius, reportažus, susitikdavau, bendraudavau ir imdavau interviu iš įdomių, garsių, keistų, originalių žmonių. Dar ir dabar turiu rašomąją mašinėlę. Mėgau skaityti, lankyti teatrą, keliauti, stebėti gamtą, uogauti ir grybauti.

Sąmoningo tikėjimo pradžią atpažįstu per 1987 – ūjų Kučias, kai, susiginčijus su bendraamžiais, teko ginti krikščioniško tikėjimo prasmę. Man tuomet buvo keturiolika. Pati paauglystė, o pradėjo rūpėti Bažnyčia. Skačiau apie tikėjimą, domėjausi, kaip Dievas veikia žmogaus gyvenime, skirdavau laiko maldai. Per vienas Kalėdas klasės draugė padovanojo Naująjį Testamentą, kurį pamažu skaitinėju. Kai atvažiavau į Vilnių studijuoti, kas rytą lankydavau Vilniaus arkikatedrą ir meldavausi šv. Mišiose šv. Kazimiero koplyčioje. Nė nedrįsau pagalvoti, kad po keliolikos metų rytais čia pamokslausiu... Mintis pasirinkti kunigo kelią tuomet atrodė kaip skrydis į kitą planetą. „Ne, tai ne man. Kitiems, labiau tinkantiems”.

Gavęs aukštojo mokslo baigimo diplomą, įstojau

į Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto magistro studijų programą. Po visų studijų dirbau Vilniaus universitete ir aktyviau įsijungiau į čia pat esančios, studentų ir dėstytojų lankomos Vilniaus Šv. Jono Krikštytojo ir šv. Jono apaštalo ir evangelisto bažnyčios bendruomenės veiklą. Dalyvaudavau įvairių bendruomenės telkiamų būrelių veikloje, padėdavau ruošti liturgiją, vasaros stovyklas. Jėzuitų akademinės ir pastoracinės tradicijos man darė didelį įspūdį. Kun. Antanas Saulaitis SJ savo tėviškumu, jautrumu, dėmesiu žmonėms buvo geras evangelinės tarnystės pavyzdys. Tuo metu aplankydavau ir bernardinų parapiją, susipažinau su kun. Juliumi Sasnausku, laukdavau jo pamokslų. Svarsčiau, kas iš to tikėjimo, jei žmogus nesistengi būti aktyvus Bažnyčios narys. Galvojau, kaip čia labiau įsijungus ir ką nuveikus. Universiteto dėstytojais pakvietė lankyti neformalią Pašaukimo atnaujinimo mokyklą, skirtą jauniems žmonėms, svarsstantiems savo kelią.

Pilgriminis seminarijos žygis Rykantai – Trakai

Seminarijos kambarių ir patalpų laiminimo akimirkos

Čia turėjome galimybę kalbėtis apie tikėjimą, diskutuoti, melstis, išgyventi krikščionybę kaip šiuolaikišką jauno žmogaus kelią. Į Lietuvą atvyko Žanas Vanje, „Arkos“ ir „Tikėjimo ir Šviesos“ bendruomenių įkūrėjas, pasaulyje lyginamas su pal. Motina Terese, nes, metęs dėstytojo karjerą, pradėjo rūpintis žmonėmis su protine negalia. Jo rekolekcijos Palūšėje buvo didelė atgaiva, parodė silpno žmogaus vertę, bendruomenės ryšių svarbą, draugystės paprastumą ir grožį. Skausmas, liūdesys, vienišumas ir džiaugsmas, bendrystė per tikėjimo dovaną galėjo būti sujungti, Dievo palaiminti. Susidraugavom, lankydavom šeimas, rengdavom susitikimus, vykdavom stovyklauti. Per įvairius žmones, turinčius negalių, ateidavo ir Dievo kvietimas rinktis kunigo kelią. Prieina mergaitė su negalia ir klausia, ar aš kunigas. Kas čia dabar? Kas tiems vaikams pasidarė? Visi aplinkui juokiasi, o man norisi beveik verksti. Vienoje kelionėje net dainelę surimavo: gyveneno kartą Saulius mūsų, kuriam neaugo niekad ūsai, jis mėgo mokyti visus, gal kapelionu bus... Pataikė į slapčiausias mano mintis. Kitiems ir sau sakiau, kad ne man

tas kelias. Net Dievui pasakiau: „Atstok! Duok ramybę nuo tų keistų minčių!“ Bet vis neramu, traukia Bažnyčia, nors kažin ką. Reikia kažką daryti. Gavau žinią apie Šiauliuose jėzuitų vienuolyne rengiamas rekolekcijas „Kelias“. Čia turbūt bus man. Nuvažiuosiu ir pasakysiu: netinku ir nereikia. Nuvažiavau, taip šalta. Ai, gal grįšiu, ką čia vargsiu. Bet pasilikau, radau pažįstamų. Visi „Ne“ kažkur išgaravo. Atsirado vienas vis drąsėjantis „Taip“. Taip ir įkliuvau Bažnyčios vynuogyne.

Galvojau, kad baigęs Seminariją nors vienas Mišias taip norėčiau aukoti Šventojo Kazimiero koplyčioje prie Lietuvos globėjo relikvijų. Nedrąsi svajonė išsipildė su kaupu: beveik septynerius kunigystės metus galėjau melstis prie Šventojo Kazimiero relikvijų. Džiaugiuosi, kad kunigystė yra tokia talpi tarnystė, nes visi mūsų pomėgiai, įgūdžiai gali būti panaudoti kaip galimybė prakalbinti žmones, užmegzti ryšius, palaikyti santykį. Pradėjęs kunigišką tarnystę supratau, kad pirmiausiai kunigui svarbu žmogaus neatstumti nuo Dievo, nuo bendruomenės, o tik vėliau kyla uždavinys ugdyti tikėjimą, skatinti sąmoningą santykį su Kristumi. Džiaugiuosi, kai pavyksta susikalbėti su vaikais, jaunu, kai po stovyklų susitelkia šeimos, kai žmonės, pajutę krikščioniškos bendruomenės jaudumą, nori vienas kitą susitikti, klausia, domisi tikėjimu, prašo rekolekcijų.

Per įvairius studijų metus, Seminarijos kasdienybę, kunigišką tarnystę buvo ir nusivylimų, nesėkmių, didesnių ir mažesnių sunkumų, bet Dievas vis dovanoja gerų žmonių, kurie palaiko, drąsina, stiprina ir palydi. Bažnyčia tuo ir žavi, kad tikėjimo kely niekada neliiki vienas. Daugybė žmonių už Tave meldžiasi, gali išklausti, patarti, būti šalia, kai nesiseka, dvejoji ar nematai prasmės. O svarbiausia, kad pats Viešpats dalyvauja kiekvieno žmogaus gyvenime, kalbina ir neapleidžia. Nieko nėra veltui, visos situacijos Dievo pasaulyje gali išdaiginti kažką gera. Todėl labai norėčiau niekada nenusitoti vilties ir prisiminti, kad mūsų Viešpats yra negalimų dalykų Dievas. Tai mano mėgstamiausias Dievo apibūdinimas...

Pasidalinimas mintimis

Kl. Gediminas
Grigaliūnas,
IV kursas

Ar bendruomenė - tai organizacija?

O Kolektyvė - ar tai bendruomenė?

Šiandienos pasaulyje dažnai girdime, skaitome apie Bažnytinę bendruomenę, kaimo bendruomenę, mokyklos bendruomenę, taip pat girdime ir sąvokas: organizacija, kolektyvė... Tad galu gale ką reiškia šios sąvokos, kokia jų prasmė ir kaip jas atskirti remiantis sociologija?

Vokiečių sociologas Ferdinandas Tönnies (1855-1936) teigė, kad kiekvienai visuomenei būdingi du skirtingi socialinio ryšio tipai, kurie skirtingose visuomenėse, įvairiais istoriniais laikotarpiais pasireiškia nevienodu mastu. Pirmasis tipas yra bendruomenė (*Gemeinschaft*). Jai būdinga, tai kas yra „natūralu“, „spontaniška“, pavyzdžiui, betarpiški manai, svetingumas, bičiulystė, savaiminiai „iš prigimties“ susidarę giminystės, kaimynystės santykiai. Žmonės yra susieti „realiu ir organišku gyvenimu“. Visa ko pagrindas – prigimtis, artimumas ir „esminė valia“, nukreipta į pačius žmones, taip pat nariai vienas kitam turi „nesuinteresuotas simpatijas, empatijos“. Įsipareigojimas yra neapribotas, neapibrėžtas ir pati kontrolė neformali – svarbios vidinės nuostatos, yra sprendžiama apskritai apie žmogų, o ne tik apie atskirus jo veiksmus.

Antrasis tipas yra organizacija (*Gesellschaft*). Ja-

būdinga, jog žmonės suburti sąmoningai, aiškiam tikslui, tarp žmonių yra racionaliai sutarti santykiai (kontraktas, prekyba, kapitalistinė gamyba ir panašiai), žmonės iš esmės atskirti, santykiai formalūs, o jungtis – „racionalus mechanizmas“ (utilitarinis abipusiškumas). Visa ko pagrindas – racionali sutartis, pagrįsta „arbitraline valia“ (lot. k. *arbitrarius* < *arbitralis* – savavališkas). Ši racionali sutartis yra primetantį savo valią siekiant individualių interesų (duodu, kad po to duotum man). Žmogus esti svarbus tik tiek, kiek padeda man pasiekti tikslą. Pareigos yra nustatytos ir formaliai apribotos, o narių kontrolė palaikoma aiškiai nustatytomis sankcijomis. Taigi rūpi pats prievolių atlikimas, nesidomint nei narių vidiniu gyvenimu, nusiteikimu, nei jų veikla už organizacijos ribų.

Iš tiesų mūsų pasaulyje, Lietuvoje nėra vien bendruomenės ar vien organizacijos, nes šie du socialinio ryšio tipai pasireiškia kiekvienoje visuomenėje, nors ir nevienodu mastu. Taip pat ne kiekviena grupė (organizacija) racionaliai derinanti savo narių veiksmus remiasi asmeninės naudos siekimu. Tačiau Lietuvoje kaip ir visame pasaulyje yra esminė problema, kad organizacijos racionalumas ir utilitaristiniai (pranc. *utilitarisme* < lot. k. *utilitas* – nauda: natūralistinė etikos teorija, naudingumą laikanti moralės pagrindu, poelgio doroviniu kriterijumi/visų reiškinų vertinimas naudingumo požiūriu) interesai smelkiasi į „natūraliąsias bendruomenes“ ir organiškus tarpusavio santykius.

Dialogo filosofijos pradininkas Martin Buber (1878-1965) nagrinėjo žmogaus santykį su pasauliu ir kitu žmogumi (AŠ-TU, TU-AŠ). Jis teigė, kad kolekty-

vybė yra vienu prie kitų sukrautų individų ryšulys ir jis gyvuoja tam tikros ideologijos ir politinės sistemos pagrindu. Tai mums gerai pažįstama, tačiau kolektyvumas gali remtis ir kur kas „natūralesniais“ pagrindais. Gana griežta viešo elgesio kontrolė, užtikrinama aiškių ir privalomų elgesio normų, kurias bendrame gyvenime palaiko tiesioginė žmonių tarpusavio priklausomybė. Tradicinė socialinio gyvenimo sankloda (pradedant gentimi ir baigiant tipiška kaimo ar miestelio bendruomenė) rėmėsi būtinumu tarpusavio santykių normų laikytis, idant netaptum jai „svetimu“. Šios socialinio, taip pat ir religinio elgesio normos palaikė bendro gyvenimo apykaitą bei dermę, ir buvo perimamos iš kartos į kartą kaip savaiminės, deja – jų nereflektuojant (neatpažįstant, nesvarstant), o tik laikantis. Tuo tarpu šiandien, dėl įvairių priežasčių iš esmės pasikeitus visuomenės gyvenimui, tradicinės (kaimo ar miestelio) bendruomenės beveik išnyko, todėl kaimo bendruomenės, o taip pat ir Lietuvos Bažnytinės bendruomenės atkūrimui reikia jau sąmoningų, bendrų ir ilgalaikių pastangų. Reikia, kad susikurtų socialine prasme M. Buberio aptariama bendruomenė, kuri grindžiama laisvu ir sąmoningu dalyvavimu, asmeniškais tarpusavio santykiais bei abipusiu laisvu įsipareigojimu. Labai svarbu, kad įveiktume anksčiau komunistinės kolektyvybės patirtį, kuri buvo suleidus šaknis kolūkiniame gyvenime.

Filosofas M. Buber teigė, kad kolektyvybei būdin-

gas bendro konkretaus tikslo siekimas per susitelkimą ir priklausymą vienas nuo kito, bet nėra tikro ryšio tarp kolektyvo narių. Vienas šalia kito esantys individai yra bendrai nukreipti, bet tarp jų „tik tiek gyvybės, kiek jos reikia įžiebtį maršo žingsniui“ (*buvimas-vienas-šalia-kito*). Kolektyvybėje nesiangažuojama atsakymui ir atsakomybei, remiamasi organizuotu asmeniškumo nykimu (siekiama ir siūloma būti „kaip visi“, nesvarstant ką tai reiškia), bėgama nuo asmens išbandymo bendruomenė, nuo įsipareigojimo jai.

Antrajam – bendruomenės – tipui būdinga, jog siekiant bendro tikslo, pastangos yra nukreiptos į bendruomenės tikrovės išsaugojimą, narius sieja asmeniškumas tarpusavio ryšys, santykis Aš-Tu (*vieno-buvimas-pas-kitą*); bendruomenė specialiai nesukuriamas, nes „bendruomenė yra ten, kur bendruomenė vyksta“. Taipogi šiam bendruomenės tipui būdinga laisvė ir atsakomybė, kuri sąmoningai priimama. Šis antrasis bendruomenės tipas remiasi asmeniškumo (siekiama būti asmeniu) augimu ir jo patvirtinimu, atsigręžiant vienas į kitą.

Taigi galima daryti išvadą, kad viena ar kita visuomenės ir socialinio ryšio samprata, vieno ar kito tipo

pirmenybė priklauso nuo to kaip yra suprantamas individo ir visuomenės santykis, ir pastarųjų santykis su Dievu.

Rašant straipsnį pasiremta dr. doc. Irenos-Eglės Laumenskaitės bendrosios sociologijos paskaitomis.